

**ПОСИЛЕННЯ
КОНСОЛІДАЦІЇ
СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ
НА ШЛЯХУ ВСТУПУ
УКРАЇНИ ТА РЕСПУБЛІКИ
МОЛДОВА ДО
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 жовтня 2024 року

УДК 316+339.94
ББК 60.5+66.4

Соціологічна асоціація України
Південноукраїнське відділення САУ
Державний вищий навчальний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.
Д. Ушинського»

Кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

Національний університет «Одеська юридична академія»

Факультет психології, політології та соціології

Universitatea de Stat din Moldova

Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

Centrul Sociologie și Psihologie Socială al ICJPS

Asociația Sociologilor și Demografilor din Republica Moldova

**«ПОСИЛЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ
ТА РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СОЮЗУ»**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 жовтня 2024 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

Рецензенти:

Інна ГОЛУБОВИЧ, докторка філософських наук, професорка, завідувачка кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Лілія ЯКОВЛЕВА, доктор політичних наук, професор, професор кафедри соціології Національного університету «Одеська Юридична Академія».

Рекомендовано Вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Протокол № 5 від 28.11.2024 р

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – **Олена ЛІСЕЄНКО**, д. соц. н., професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), голова Південноукраїнського відділення САУ, Україна

Члени редколегії:

МОКАНУ Віктор, д. соц. н., директор Центру соціології та соціальної психології Інституту правових, політичних та соціологічних досліджень Державного університету Молдови, керівник Асоціації соціологів і демографів Республіки Молдова, Республіка Молдова

БОРІНШТЕЙН Євген, д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), Україна

ПЕТІНОВА Оксана, д. філос. н., професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

АТАМАНЮК Зоя, д. філос. н., професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Посилення консолідації суспільства та ролі людського капіталу на шляху вступу України та Республіки Молдова до Європейського Союзу : матеріали міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Кишиневу- м. Одеса, 17-18 жовтня 2024 року) / за ред. д. с . н., проф. Лісеєнко О. В. – 138 с.

Матеріали конференції представлені в авторській редакції мовою оригіналу

© Південноукраїнське відділення Соціологічної асоціації України, 2024

© Асоціація соціологів та демографів Республіки Молдова, 2024

ЗМІСТ

МОСАНУ Victor, МОСАНУ Ion	CERCETAREA CALITATIVĂ A RELAȚIEI DINTRE SĂNĂTATE ȘI REZILIENȚA SOCIALĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA QUALITATIVE RESEARCH ON THE RELATIONSHIP BETWEEN HEALTH AND SOCIAL RESILIENCE IN REPUBLIC OF MOLDOVA.....	7
ЯКОВЛЕВ Денис	КОНСОЛІДАЦІЯ ШЛЯХОМ КРЕАТИВНОСТІ. РОЛЬ СЕРЕДНЬОГО КЛАСУ У ПІДВИЩЕННІ СТІЙКОСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	15
МОСАНУ Angela	INFLUENȚA STRATIFICĂRII ASUPRA REZILIENȚEI SOCIALE THE INFLUENCE OF STRATIFICATION ON THE SOCIAL RESILIENCE	18
ПОДШИВАЛКІНА Валентина	ЗМУШЕНА МІГРАЦІЯ УКРАЇНЦІВ ЯК ФАКТОР БЕЗПЕКИ ТА ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	25
ЛОБАНОВА Алла	ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ОСНОВНІ ВИКЛИКИ І ШЛЯХИ ВІДНОВЛЕННЯ	28
КНУЗНІАК Larysa	SAFE INTELLECTUAL COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN THE CREATION AND IMPLEMENTATION OF HUMAN CAPITAL IN THE PROCESS OF EUROPEAN INTEGRATION	31
ТРУШЕВИЧ Ганна	СПРИЙНЯТТЯ ОБРАЗУ ЛІДЕРА ВОЄННОГО ЧАСУ УКРАЇНЦЯМИ КРЕАТИВНОГО КЛАСУ: КОМУНІКАЦІЙНИЙ ВПЛИВ	33
КАМЕНСЬКА Тетяна	РЕАГУВАННЯ СОЦІОЛОГІЧНОЇ НАУКИ НА СУЧАСНІ ЗМІНИ В УКРАЇНІ	36
КАЛАШНІКОВА Людмила	МІСІЯ СОЦІОЛОГІЇ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ : ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	38
БОРІНШТЕЙН Євген	СОЦІОКУЛЬТУРНЕ БАЧЕННЯ СТРАТЕГІЙ БЕЗПЕЦІ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	41
РЕТИНОВА Oksana, MAZUR Julia	CIVIL SECURITY IN THE CONTEXT OF DISINFORMATION AND PROTECTING AGAINST SOCIAL RISKS AND STRENGTHENING THE RESILIENCE OF SOCIET	44

освіченість і рівень здоров'я населення, тим ефективніше працює економіка країни, тим більш розвинутою є соціальна сфера, зокрема освіта і медицина.

В умовах війни і з огляду на потребу у відновленні країни після війни, відтворення і розвиток людського капіталу стає ключовим завданням державної політики, адже майбутнє економічне зростання України безпосередньо залежить від якості її людських ресурсів. Людський капітал — це інвестиція, яка потребує підтримки через освіту, охорону здоров'я, соціальний захист, реабілітацію постраждалих, постійний розвиток їх професійних навичок, через інтеграцію сучасних технологій і міжнародних стандартів у процес перекваліфікації робочої сили, що сприятиме прискоренню економічного відновлення України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Becker G. Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis. N.Y., 1964.
2. Офіційний сайт The World Bank. URL: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine> (дата звернення: 15.09.2024)
3. Студеннікова І. Ринок праці в умовах війни: демографічні виклики для України. Вокс Україна. 14 вересня 2024. URL: <https://voxukraine.org/rynok-pratsi-v-umovah-vijny-demografichni-vyklyky-dlya-ukrayiny> (дата звернення: 15.09.2024)
4. Як війна впливає на ментальне здоров'я українців. Слово і діло. Аналітичний портал. 17 вересня 2024 URL: <https://www.slovoidilo.ua/2024/09/17/infografika/suspilstvo/yak-vijna-vplyvaye-mentalne-zdorovya-ukrayincziv> (дата звернення: 15.09.2024)

Larysa KHYZHNIAK,

Doctor of Sciences in Sociology, professor, V.N. Karazin Kharkiv National University

SAFE INTELLECTUAL COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN THE CREATION AND IMPLEMENTATION OF HUMAN CAPITAL IN THE PROCESS OF EUROPEAN INTEGRATION

Secure intelligent communication technologies in the creation and implementation of human capital are in high demand: ‘Many of the technological changes happening now - the emergence of generative artificial intelligence, the rise of virtual worlds and even virtual replicas of our own selves, and the development of neurotechnology ... are already becoming an everyday reality’ [1]. The attention of scientists is drawn to intelligent decision support systems and intelligent control systems [2], intelligent technologies in the context of analytics [3]. There is a widespread perception that ‘human capital ... is a source of creation of certain ... innovations in various fields ... (managerial, organisational, technical, economic, social, etc.)’ [4, c. 228]. It should be noted that ‘the development of communications can both contribute to the “blurring” of the binding social capital (by weakening the

importance of the environment of a person's localisation) and form new “close” networks connected by the binding social capital - on an extraterritorial basis’ [5, p. 304].

The properties of intellectuality include the communicative aspect at the stage of intellect formation, its assessment and implementation in various social practices where human capital is embodied. PR-men, speechwriters, and representatives of the consulting sector are producers of intellectual communication services. The growth of their demand in the modern global world is undeniable. This is due to the state, trends and peculiarities of the global services market in general. Thus, the value of global exports of services exceeds the value of global exports of goods: from 2010 to 2021, global exports of services increased by 52.64%, while the value of global exports of goods increased by 45.96%. It is noteworthy that in Ukraine, Ukraine's exports of services are growing in the area of ‘Telecommunication, computer and information services’ due to the export of computer services’ [6]. It should be noted that promotion to the service market requires communication support in the form of secure intellectual communication services. The interconnection of human capital with innovations and its focus on the future, the possibility of enrichment through the acquisition of experience and skills in accordance with the challenges of time and space is carried out in the communication space. Relevant communication technologies are involved in this process. First of all, we are talking about PR technologies, consulting, and speechwriting. These communication technologies have common features, namely that the specialists and services involved must have intellectual potential. Their activities are intermediary, independent and professional. Technologicalisation of communication services, which they are called upon to provide to clients in their interaction with the digital world, is a response to the new challenges of the digital society.

Digital skills are currently in demand for secure communication in the global integration process: ‘Digital skills are the backbone of the digital society. They enable people to use digital services and engage in basic activities online, especially when mobility is limited’ [7, p.12]. The Digital Economy and Society Index (DESI) is a composite index published since 2014. Its purpose is to determine the dynamics and, accordingly, the evolution of EU member states in terms of their digital potential and its use, based on a synthesis of indicators of digital efficiency in Europe. DESI covers five main areas, and among the five main areas covered by DESI is human capital. The latter is measured by determining the digital culture (the level of digital skills of the population, the amount of investment in digital education for both young people and adults) [7, p.12].

Conclusion. The single digital market of the EU-Ukraine is effective only if it involves intelligent communication services. The modern theory of human capital is enriched by the communicative approach. It is becoming key both for the EU countries in the context of building the Gigabit Society by 2025 and Digital Europe 2025, and for those on the path to European integration, i.e. Ukraine and Moldova.

REFERENCES:

1. 2024 Global Human Capital Trends What will it take for organizations – and humans – to thrive in a boundaryless world? <https://www2.deloitte.com/us/en/insights/focus/human-capital-trends.html?id=us:2el:3pr:di43244:eng:cons:051820> (дата звернення: 19.09.2024)
2. Ткаленко О. М., Макаренко А. О., Полоневич О. В. Інтелектуальні технології та системи штучного інтелекту для підтримки прийняття рішень. Телекомунікаційні та інформаційні технології. 2019. № 2(63). С. 53-59.
3. Мандзюк О. А. Місце аналітики в сучасних інтелектуальних технологіях. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. 2017. Випуск 46. Том 1. С. 165-170.
4. Турило А. А., Архипенко С. В., Адамовська В. С. Людський капітал як об'єкт соціальної відповідальності бізнесу і влади щодо забезпечення соціальних гарантій при формуванні публічної політики. Журнал «Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»). 2023. No 6(20). С. 224-233.
5. Жаліло Ярослав. Формування соціального капіталу як чинник збільшення продуктивності людського капіталу // Розвиток людського капіталу: на шляху до якісних реформ / Центр Разумкова. 2018. С. 283-331. https://razumkov.org.ua/uploads/article/2018_LUD_KAPITAL.pdf (дата звернення: 12.09.2024)
6. Дернова І. А. Світовий ринок послуг: сучасний стан та тенденції розвитку. Економіка та суспільство. 2023. Випуск 50. [file:///C:/Users/user/Downloads/2412-Текст%20статті-2326-1-10-20230601%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/2412-Текст%20статті-2326-1-10-20230601%20(1).pdf) (дата звернення: 10.09.2024)
7. Digital Economy and Society Index (DESI) 2020. Thematic chapters. <https://eufordigital.eu/wp-content/uploads/2020/06/DESI2020Thematicchapters-FullEuropeanAnalysis.pdf> (дата звернення: 18.09.2024)

Ганна ТРУШЕВИЧ,
доктор філософії з політології, доцент кафедри соціальної роботи
Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

СПРИЙНЯТТЯ ОБРАЗУ ЛІДЕРА ВОЄННОГО ЧАСУ УКРАЇНЦЯМИ КРЕАТИВНОГО КЛАСУ: КОМУНІКАЦІЙНИЙ ВПЛИВ

В сучасному світі безпека людини стає все більш актуальною проблемою. Про захист від ракет і куль може подбати армія країни, громадянином якої є людина, але захищатись від дезінформації та дбати про свою інформаційну безпеку людина повинна навчитись сама. Адже сьогодні важливою є не тільки війна з застосуванням зброї, а й слова. Слово та інформація можуть зруйнувати країну з середини й без єдиного пострілу. Від дій дезінформації та маніпулювання громадською думкою залежить не тільки безпека країни, існування нації, а також особисте ментальне здоров'я людини, її економічний стан, відносини з близькими людьми, надії та плани на майбутнє.